

HERCEGHÁTI HÍREK

HERCEGHÁTI KÖZSÉG INFORMÁCIÓS LAPJA
2012. AUGUSZTUS HÓ, 13. ÉVFOLYAM 8. SZÁM ÁRA: 180,- FT

Egy év elteltével...

Köszönetemet szeretném kifejezni mindazoknak, akik a 2011. augusztus 7-i időközi polgármester választáson megítézték szavazataikkal és a Nagy-Boldogasszony napján tett polgármesteri eskümet követően támogatták törekvéseimben.

Eltelt egy év, s úgy gondolom, szükség van egyfajta öszszegzésre, mit sikerült megvalósítani abból, amit a választás előtt felvázoltam.

A legnagyobb hangsúlyt a magam részéről a folytonosságra, a sikeres munka folytatásának szándékára szerettem volna helyezni, mert ebben láttam egy biztosan, fokozatosan fejlődő és megmaradó település garanciáját. És a váltás, úgy érzem zökkenőmentesen sikerült.

Büszkén kell vállalni az elért eredményeket, ugyanakkor a változás képességét is meg kell mutatni, vallottam és valom ma is.

Fő cél az, hogy tudjuk működtetni az intézményeinket, hiszen ezek működése létfeltétele a falu életképességének. Úgy gondolom, ezt maradéktalanul sikerült végrehajtani, miközben szerkezeti változást is hajtottunk végre, hiszen a konyha kikerült a iskola alárendeltségéből.

A személyi váltások is jól sikerültek. Az új kollégák hamar beilleszkedtek és beváltották a hozzájuk fűzött reményeket.

Azt mondtam, hogy át kell gondolni az olyan meglévő és jelenleg önállóan működtetett intézményeink jövőbeni sorsát, amelyek - elsősorban anyagi megfontolásból - ebben a formában tovább már nem tarthatók fenn. Ilyen volt például az Idősek Klubja. Azt kell mondanom, hogy sikerült jó megoldást találni, és a Freundschaft Egyesület Alapszabályának módosítása után, egyesületi formában kiválóan, tartalmas programokat szervezve működik tovább a klub a korábbi helyén. Ez a helyszín kiválóan alkalmas az idősebb, tapasztaltabb generációval való folyamatos kapcsolattartásra, konzultációra, beszélgetésekre, hiszen én számítok a bölcsességükre, tapasztalatukra, komolyan gondolom a velük való törődést, gondoskodást.

Fontos feladatként tartom számon a település külső megjelenésére, tisztántartására, a közterületek, zöldfelületek folyamatos takarítására való odafigyelést, ami nemcsak az itt élők jó közérzetéhez elengedhetetlen, hanem az ide érkező turisták, vendégek, vagyis az idegenforgalom szempontjából sem mellékes.

Azt gondolom, hogy a Virágos Magyarországért Mozgalom zsűrije értékelte ezt, és a Százhalombattán megrendezett díjátadón, a szervezőbizottság elnökének küldöndijával ezt el is ismerte 2011. októberében.

Remélem, hogy az adventi díszvilágítás, - amit a civil szervezetek anyagi támogatásával valósítottunk meg -, a Betlehem elkészítése és kihelyezése, és tavasszal a villanyoszlopokra kihelyezett és folyamatosan gondozott virágok, a szelektív hulladéksziget áthelyezése is elnyerte a lakosság tetszését.

Teherbíró képességünknek megfelelően folyamatosan kátyúzunk a településen. A belső vízelvezető árkok pedig remélhetőleg ősz végére felújításra kerülnek.

A falu alatt folyó Hotyka-patak tisztítása iránt is elkötelezett vagyok, még akkor is, ha nem az önkormányzat tulajdona és a karbantartására is lenne hivatott szervezet.

De az az „őskori állapot”, ami ott uralkodik, úgy gondolom méltatlan hozzánk, ezért dolgozunk azon, hogy ezen változtassunk.

A települést körülvevő övárkok karbantartására is igyekszem odafigyelni. A szőlőkbe vezető utak kövezése, karbantartása a lehetőségeinkhez mérten és a munkába bevont, segítő vállalkozóknak, vállalkozásoknak köszönhetően folyamatos.

A településre bevezető utak padkáinak „leszúrása” pedig nem csak a felszíni vizek elvezetése miatt volt fontos, hanem az útjaink élettartama is nőtt ezáltal.

Hívó, templomba járó emberként fontos számomra településünk hitéleti arculata. Úgy gondoltam, hogy nagy hangsúlyt kell fektetni az Egyházközséggel való folyamatos párbeszédre, megfelelő kapcsolattartásra. A templomút felújítása, új növényekkel történő beültetése, a temető illetve a templomkert Önkormányzat általi rendben tartása ősz óta, azzal együtt, hogy megszűnt az Egyházközség önkormányzati támogatása, vagy az, hogy polgármesterként meghívást kaptam a zárszámadó közgyűlésekre, már mind a kapcsolatok új alapokra helyezésének eredményeként értékelhető. Hiszem, hogy az Egyházközség meghatározó, közösségformáló szerepet kell, hogy betöltsön a község életében a jövőben is.

Jó példa voltunk eddig is azok előtt a települések előtt, ahol valamilyen kisebbségi önkormányzat működött. Úgy látom, jó példa vagyunk most is, mert a kapcsolat kiváló és naprakész a két önkormányzat között. Bizonyítják ezt a közösen benyújtott pályázatok és a rendezvények közös szervezése, rendezése. Szeretném, ha ez a jövőben is így maradna, mert tudom, hogy szükség van egy jól és komolyan működő nemzetiségi önkormányzatra, hiszen a céljaink azonosak, mert nálunk továbbra is a kisebbség a többség.

A civil szervezetek jelentősen megerősödtek az elmúlt években a településen. Azt gondolom, hogy a civil, alulról jövő, építő jellegű kezdeményezéseket mindenképpen támogatni kell az aktuális vezetésnek. És nem csak gondolom, hanem az elmúlt egy évben törekedtem is arra, hogy a lakosság széles körét felölölő szervezeteket munkáját lehetőségéhez mértén támogassa az önkormányzat.. A gyerekek és a fiatalok szabad idejének szervezésére és hasznos eltöltésére véleményem szerint az eddig tapasztaltakhoz képest még nagyobb hangsúlyt kell fektetni, melyhez az IKSZT beruházással felújított Művelődési Ház megfelelő helyszínt biztosít.

Évek óta sok kulturális programnak ad otthont, melynek elismeréseként az idén májusban az „Önkormányzatok a Közművelődésért Díjat” vehettem át Egerben.

A kultúránk, hagyományaink ápolására komoly segítséget nyújtott az a TÁMOP pályázat, amely mintegy másfél évig biztosította az ez irányú kiadásaink fedezetét.

Ennek a pályázatnak köszönhető az, hogy kiadhattuk a „Szülőfalunk Hercegkút” című könyvet, amelyet ezekben a napokban juttatunk el minden hercegkúti családhoz és minden elszármazotthoz, azzal a reménnyel, hogy ez a könyv - és majd a sorozat később megjelenő kötetei is - ott lesznek majd minden hercegkúti család könyvespolcán.

Tartottunk sok rendezvényt az elmúlt egy évben. Volt köztük olyan, amelyeket a korábbi években is megtartottunk. Ilyen az Idősek Napja, a Hercegkúti Gyerekek és Fiatalok Napja, a Hősök Napja, vagy a málenkij robotra történő elhurcolásról, a doni áttörésről történő megemlékezés, vagy az öregfiúk emléktorna.

Volt olyan, amit több év után elevenítettünk fel, mint például a Szüretvégi Vigasságot, amely egyúttal alkalmat adott búcsúzásképpen a Pentagon Zenekar utolsó fellépésére is.

Voltak olyanok is, amelyek az újdonság erejével hatottak, és hagyományteremtő céllal szerettem volna megrendezni. Ilyen volt a „Mindenki Karácsonyfájánál” megtartott közös kántálás, amikor december 23.-án este közösen ünnepeltünk a Sváb Tájház előtt és annak udvarán, süteményekkel, forralt borral és sült gesztenyével.

Ilyen volt a Családi Nap is, aminek megtartásához azért ragaszkodtam, mert úgy gondolom, hogy kellenek olyan programok is, amikor nincsenek vendégek, nincs protokoll, csak mi vagyunk hercegkútiak, családjainkkal közösen szórakozva építjük, erősítjük a közösséget miközben elfeledjük - még ha csak egy délutánra is – a hétköznapi gondjait.

A tavaly augusztusban első alkalommal megtartott Pincefesztivál a település jövőjét meghatározó, borturizmus elindítását hivatott szolgálni. Ide sorolható a májusban megrendezett Boros Pünkösöd is, amelyet nagy tetszést keltő szakmai délelőttel nyitottunk valamint a két héttel ezelőtt megtartott Hercegkúti Napok rendezvény sorozat is. Ezek a rendezvények kiválóan alkalmasak arra, hogy felhívjuk magunkra a figyelmet, arra, hogy itt Hercegkúton, más módon próbálunk boros rendezvényeket tartani, mint amilyet megszokhattott a nagyközönség. Mi a minőségi borturizmus mellett vagyunk elhivatottak, ezen az úton szeretnénk haladni.

Az a természeti és épített környezet, amivel rendelkezünk, a sváb kultúra, amelyet ilyen kiváló minőségben tudunk felvonultatni, a gasztronómiánk és a kiváló boraink mind-mind egyenként is figyelemre méltóak, de ha mi egyszerre tudjuk ezeket kínálni, akkor eséllyel vehetjük fel a versenyt bárkivel.

Itt kell elmondanom, hogy ezeket a fesztiválokat úgy tudjuk szervezni, rendezni –együttműködve a civil szervezetekkel - hogy nem terheljük vele az önkormányzat költségvetését. Úgy is mondhatnám, és a félreértések elkerülése érdekében szeretném hangsúlyozni, hogy senkit sem „etetünk-itatunk ingyen” Hercegkúton, mert a pályázati lehetőségek jó kiaknázásával a kiadásokra elő tudjuk teremteni a szükséges forrásokat.

Mindezek mellett még egy nagyon fontos dolgot szeretnék hangsúlyozni, mely elkerülhetetlen a rendezvények sikeres lebonyolításához.

Hercegkút rendelkezik egy olyan erővel, amellyel manapság kevés település büszkélkedhet. Az összefogás, együtt gondolkodás és cselekvés erejével, ami mindig is jellemző volt a hercegkúti svábokra. Ezeknek a rendezvényeknek az előkészítése, szervezése, bonyolítása is kiválóan alkalmat ad arra, hogy meglássa mindenki, mekkora erő rejlik az összefogás erejében, hiszen nem csak az önkormányzat köztisztviselői, közalkalmazottjai, hanem a település minden civil szervezete, minden korosztálya, fiataltól az idősig, sokan kiveszik rendszeresen a részüket ezekből a feladatokból.

Ezúton is köszönöm mindenkinek a hozzáállását, a segítségét az elmúlt egy évben megtartott minden rendezvény sikeres végrehajtásáért!

Ha az összefogásról beszélünk, meg kell köszönnöm nekem is azt a támogatást, amit Hercegkút polgárai az elmúlt év végén tanúsítottak a Varga család érdekében. Nem zengett rólunk az országos média, de, hogy közösen cselekedve milyen erősek vagyunk, azt ez a nemes cselekedet is bizonyította.

Visszatérve a borturizmus témájához, nagy lehetőség kapujához érkezünk annak a már sokszor emlegetett sikeres, határon átnyúló pályázatnak köszönhetően, amelynek segítségével megújulnak a pincesoraink és megteremtődnek az infrastrukturális feltételei is a minőségi borturizmusnak. Remélem, hogy minél több hercegkúti család fogja felismerni és sikeresen kihasználni az ebben rejlő lehetőségeket. A kivitelezési munkák során kérem majd a türelmüket és megértésüket!

Közös együttgondolkodást igényel a Kőporosi-pincesor sorsa is, mert nem csak néhány közvetlenül érintett család ügye ez, hanem egész Hercegkút érdeke is ezt kívánja, mondtam ezt egy éve és így gondolom ezt ma is!

Ezért sem volt kérdés, hogy a korábban elnyert vis maior támogatást fel kell használni. Ennek segítségével köveztük le ősszel a Kőporosi pince utakat, a tulajdonosokkal történő egyeztetés után tömedékeltük a beomlott, veszélyes pincéket.

A meglévő övárkot a pincék fölött kimélyítettük, átereszt építettünk. 2010. június óta folyamatosan kerestük a megoldását a pincék megmentésének. Ma már elmondhatom, hogy látok reális esélyt arra, hogy megmenthessük a Kőporosi-pincéket.

Az érintett pincetulajdonosokat napokon belül fogom keresni, hogy tájékoztassam őket a lehetséges megoldásokról.

Az önkormányzattal folyamatosan teszünk azért, hogy minél többet viasszaszerezzünk abból, ami korábban a közösségé volt, vagy ami a közösséget illeti. Így kerülhetett ismét az önkormányzat tulajdonába néhány földterület és a Gombos-hegyi Andezit-bánya is, mert ahhoz, hogy terveinket valóra tudjuk váltani, területekre, főleg hasznosítható területekre van szükségünk. És ma abból van a legkevesebb az önkormányzatnak.

A partnerséget illetően fő célom továbbra is az, hogy a település minél több lakosa kapcsolódhasson be és vehessen részt benne közvetlenül. Itt nem csak az obersulmi kapcsolatra gondolok, hiszen májustól a franciaországi Beomeont le Roger is hivatalosan partnerünk, valamint jó úton járunk egy lengyelországi kapcsolat kiépítése terén is.

Végére hagytam a köszönetnyilvánítást.

Főleg a családomnak, akikkel keveset lehettem együtt az elmúlt évben. Megértőek voltak, támogattak, biztattak és persze sokat hiányoltak otthonról.

Aztán a barátoknak, akiket hanyagoltam az elmúlt évben, de ettől függetlenül is mindig számíthattam rájuk.

És köszönet a munkatársaknak, kollégáknak, akik elfogadták az új stílust és a tempót és sok mindent megvalósítottunk közösen abból, amit elterveztünk.

És köszönöm a település minden lakójának a biztatást, támogatást és segítséget, de a konstruktív kritikát is, mert hiszem, hogy csak akkor maradhatunk talpon, lehetünk eredményesek, ha együtt menetelünk előre.

Úgy gondolom, hogy az előttünk álló kihívások, nehéz, de szép feladatok elvégzése nem képzelhető el az itt élő emberek szorgalma, kitartása és a település vezetői felé irányuló támogatás nélkül, hiszen az új önkormányzati törvény, a közigazgatás jelentős átalakítása sok komoly horderejű döntést követel majd meg tőlünk.

Rák József
Polgármester

Hercegekúti Napok 2012

Hercegekúti Napok néven zajlott le augusztus 17-18. napokon Hercegekút idei legnagyobb rendezvénye. Az összefoglaló nevet viselő programsorozat három programelemet foglalt magában, három különböző szervezővel, amint azt az előző lapszám beharangozójában is hírül adtuk.

Augusztus 17-én pénteken a XXI. Zempléni Fesztivál keretében - az Interkultur Hungaria Kft – szervezésében ismét Sváb Party – ra vártuk hagyományőrző csoportokra és fúvószenére kíváncsi közönséget.

A kisbíró – Fekete Csaba hercegekúti lakos – pontban öt órakor dobpergéssel adta hírül a rendezvény kezdetét. Ezt követően Rák József polgármester köszöntötte az egybegyűlteket, külön kiemelten a meghívott díszvendégeket Dr. Stumpf István Alkotmánybírót, Hercegekút díszpolgárát, Dr. Hörcsik Richárd urat, térségünk országgyűlési képviselőjét, Hercegekút díszpolgárát, Csehi Ferenc karnagy urat, Hercegekút díszpolgárát.

A köszöntőjében kiemelte :

„Úgy gondolom, ismét méltó környezetben rendezhünk itt Hercegekúton fesztivált. Hálásnak kell lennünk őseinknek, akik 262 évvel ezelőtt ideérkezve az otthon, az új haza megteremtésére alkalmas helyet leltek itt és kemény, kitartó, áldozatos munkával, generációkon keresztül tették olyanná településünket, amelyre ma méltán kell, hogy büszke legyen valamennyi hercegekúti. És nem csak a rendezett és tiszta portákra, művelt földekre, szőlőkre gondolok, hanem a falu határát övező pincesorokra is, amelyek páratlan kialakításukkal, egyedi megjelenési formáikkal bekerültek nem csak Hercegekút legfontosabb nevezetességei közé, hanem tíz éve a világ megőrzésre, és megörökítésre méltó épített örökségeinek sorába is. Tíz éve lett Tokaj-Hegyalja a Világörökség része, és erről programokkal emlékeznek meg mind a 27 hegyaljai településen.”

Rák József polgármester köszöntőjét követően a meghívott díszvendégek szóltak a közönséghez. Dr. Hörcsik Richárd országgyűlési képviselő és dr. Stumpf István alkotmánybíró, községünk díszpolgárai méltatták az esemény jelentőségét.

A hercegekúti hagyományőrző kulturális csoportok – a Freundschaft Vegyeskórus Egyesület, a Klang Singkapelle Énekkar, a Heimat Néptánc Egyesület – produkciója ezúttal is nagy sikert aratott. A Vám és Pénzügyőrség Fúvószenekara a Zempléni Fesztivál közönsége számára állította össze az est programját. Nyers Alex karmester vezetésével gazdag repertoárjukból sokszínű válogatást mutattak be, a hagyományos fúvósindulóktól a modern fúvószenéig, opera, operett és musical átiratok is felcsendültek az est folyamán.

Az első zenei blokkot követően a gasztronómiai élvezetekre vágóknak sem kellett tovább várni, megkezdődött a tunki party – azaz a helyi specialitás kóstoltatása rendezvény helyszínének több pontján. A fotók tanúsága szerint a Gombos-hegyi pincesor szinte minden pontján tunkit mártogattak a vendégek, fellépők és a helybeliek egyaránt. A helyi gasztronómia népszerűsítése széles körben valósult meg és a résztvevők számán túl az elfogyasztott mennyiség is jó mutatója a sikernek. Ezen az estén mintegy 300 liter tunki elfogyasztására volt kapacitás.

Az előállítását pedig a Zempléni Kavalkád című LEADER pályázat tette lehetővé, ugyanúgy, mint a másnap kínált 1200 fej töltött káposztáét.

Az est további részében a Hercegekúti Világörökségi Pincesorokért Egyesület által harmadik alkalommal szervezett „Nyitott pincék” program keretében 18 pincetulajdonos várta a vendégeket és kóstoltatott pincénként egy-két féle bort a késő éjszakába nyúlóan.

B-A-Z Megyei Területi Német Nemzetiségi Önkormányzat V. Regionális Fesztiválja

A B-A-Z Megyei Területi Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében 2012. augusztus 18-án szombaton 11.00 órától az V. Regionális Fesztivál eseményei kezdődtek a Gombos-hegyi pincesor mellett felállított szabadtéri színpadon. A B-A-Z megyében működő valamennyi német nemzetiségi önkormányzat csoportjának részvételével megtartott fesztivál is köszöntőkkel vette kezdetét. Stumpf Andrásné, a Területi Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke üdvözölte a vendégeket. Köszöntőjében kiemelte: „2008-ban, a BAZ Megyei Területi Német Nemzetiségi Önkormányzat elhatározta, hogy hagyományt teremtve minden évben megrendezi a Regionális Német Nemzetiségi Fesztivált, mindig más helyszínen, ott ahol a megyében települési nemzetiségi önkormányzatok alakultak.

Sajószentpéter, Károlyfalva, Miskolc-Diósgyőr, Ináncs adtak eddig helyszínt rendezvényünknek.

A kezdeményezés nem szakadt meg, immár ötödik alkalommal ünnepelhet együtt a megye német nemzetiségi lakossága most itt a boráról és gasztronómiájáról híres településen, Hercegkúton.

A regionális fesztivál a fellépő hagyományőrző csoportjain keresztül mutatja be azokat az értékeket, amik egy-egy település német közösségének még meghatározó elemei.

A civil szervezetek a német, sváb táncokat és dalokat elsajátítva közvetítik a nagyközönség felé a nemzetiségi kultúrát.

A táncokat, kórusvezetők szívesen nyúlnak egy-egy ünnepkör, szokás elfeledett táncaihoz, dalaihoz. Műsorukban az ország különböző svábok lakta területeinek táncával is találkozhatunk.

Borsod - Abaúj - Zemplén megyében nehezen kutathatóak a sváb hagyományok, csak szórványban vannak jelen nemzetiségi települések, az itt alakult német nemzetiségi önkormányzatok kezdeményezéseinek támogatásainak hatására már óvodás kortól ismerkedhetnek a német nemzetiség kultúrájával, hagyományával.

A megyei német önkormányzat kezdeményezésére a fesztivál keretén belül gasztronómiai és kézműves bemutatón is résztvehetnek a rendezvényre látogatók. Előkerülnek a felkutatott régi receptek, melyekből kóstolót kapnak a látogatók/Tunki, Krautsolot, Apfelstrudl/

A képzőművészet felé is nyitott a német nemzetiségi kultúra itt a megyében, számos német identitású művész alkot Borsod - Abaúj - Zemplén megyében, a fesztivál lehetőséget ad arra, hogy bemutassák alkotásaikat az érdeklődőknek. A Művelődési Házban megtekinthetők az alkotások.”

Heinek Ottó, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnöke és dr. Stumpf István alkotmánybíró ünnepi beszédében a magyarországi németek kulturális életben betöltött jelentőségéről szólt.

Zempléni Kavalkád hercegekúti programja

A szombat délutáni programblokk szintén egy sikeres LEADER pályázat révén – Fűzér Község Önkormányzatával partnerségben megvalósuló – Zempléni Kavalkád keretében lett megrendezve a délelőtti fesztiválhoz illeszkedő fellépők meghívásával.

Hercegekút Község Önkormányzata együttműködő partnerként csatlakozott a Fűzér Község Önkormányzat gesztor által benyújtott LEADER pályázathoz, melynek célja a „térsgégi, települési identitás és kohézió megerősítése”

A rövid ebédidőt követően a Grossturwaller Achte formációt alkotó hölgyek csalogatták vissza a színpad elé a közönséget a sváb viseleteket felvonultató rendhagyó divatbemutatóval. A törökbálinti hölgyek gondoskodtak arról is, hogy az átöltözés közötti szünetekben információt kapjon a közönség a csoportról, illetve szülővárosukról, Törökbálintról. Az előzetesen megszerkesztett szöveget Matiszné Boós Edina tolmácsolta a nézőknek.

Grossturwaller Achte

„A Grossturwaller Achte tánccsoport 2004-ben alakult baráti szálakon. Megalakulásuk oka az volt, hogy egy alkalomra a 2004-es Törökbálinti Szüreti bála valamilyen programot kínáljanak a szervezők a báli közönségnek.

Mint mindenhol náluk sem volt sok pénz a báli program megrendezéséhez, így összeállt egy barátnőkből álló Törökbálinti asszony-lánycsapat akik elhatározták valami újat mutatnak be Magyarországon. A dirndli ruha német nyelvterületen nagyon divatos viselet, így ezt szeretnék lányaik, asszonyaik is Magyarországon elfogadtatni. A ruhákat a szintén törökbálinti illetőségű **Szabó Erzsébet** álmódja meg és készíti el, amit Soprontól Mohácsig lehet vásárolni.

A dirndli: A német Dirndl nevét a Dirne, lány szóból kapta. A 19. században terjedt el Bajorországban és Tirolban. Eredetileg népviselet volt, amely régióként jellegzetes jegyeket mutatott.

Tarkán szőtt vagy nyomott pamutszövetből, élénk színekben készül. A dirndli eredetileg mély dekoltázssal rendelkező, fűzőszerű felsőrészből, puffos ujjú fehér ingvállból, hosszú vagy rövid szoknyából és az elmaradhatatlan kiegészítőből a kötényből áll.

A ruhát ma is széles körben viselik, de népviselet jellegét elveszítette. Német és osztrák divatházak szezonról szezonra új kollekciókkal állnak elő. A ruhát ma is gyakran hordják falusi rendezvényeken, sörfesztiválokon, sőt az utóbbi időben ismét divatba jött a fiatalok körében. Az 1980-as évek elején komoly befolyást gyakorolt a divatra Európában, 2005-től ismét nagyon népszerű főként a fiatalok körében.

A Grossturwaller Achte szerepelt már Szlovákiába, Ausztriában, Mohácson a Búsújáráson, Hajóson a Pincefesztiválon, és még sok más helyen, Baranya megyétől Sopron megyéig

Főleg sváb településekre kapnak meghívót, ahol sokan hordják már a dirndli ruhát és szeretnék látni az évenként megújuló kollekciót.

De elfogadnak minden olyan meghívást, mely időrendjükbe belefér.

Az elmúlt hetekben nagy sikerrel szerepeltek a Fővárosi Idősothton Módszertani Központjának szervezésében megrendezett juniálison, melyet az Európai Unió által meghirdetett cél érdekében az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai évének szellemében tartották meg.

A Grossturwaller Achte programjai, fellépései és tagjainak összefogása révén a német nemzetiségi közösség kulturális hagyományainak megőrzése, ápolása, valamint kulturális programok és fellépések keretében más német és egyéb nemzetiségi csoportok megismerése.

Grossturwaller Achte céljai közé tartozik a hagyományőrző programokon való fellépés és ezek révén Törökbálint kulturális életének előmozdítása, és hírnevének növelése Magyarországon és külföldön.

A fiatalos ruhák bemutatása révén az ifjúság bevonása a nemzetiségi életbe, és megismertetése velük őseik lassan elfeledett öltözködési szokásait."

A tíz évvel ezelőtt kezdő énekesként Hercegkúton egy utcabálon már fellépett Edit és Péter most a Sramlikings formációban szerepelt és most is nagy sikert aratott.

A húsvéti locsolóbálokról ismert Platin Kapelle új szerepkörben is bemutatkozott: „Sramlizenével fűszerezett bortúra a Gombos-hegyi pincesoron” program keretében a nyitott pincékre kíváncsi vendégek szórakozását egészítette ki a vacsora előtti órákban.

A gasztronómiai bemutató keretében a hercegkúti töltött káposztát kóstolhatták meg a fesztiválra érkezett vendégek.

Remélhetőleg a helyiek és hozzánk érkező turisták számára sikerült egy kerek programkínálatot nyújtani a két nap során, melyben valamennyi korosztály talált számára megfelelő elemet.

dr. Stumpf Enikő körjegyző

Sramli Kings - Gröschl Edit és Godó Péter

Obersulmi fiatalok látogatása Herceggúton

A németországi partnerkapcsolat egyik fontos eleme a minden évben megvalósuló ifjúsági csereprogram. Idén Herceggút volt a vendéglátó település, így augusztus 5-12 –ig az Obersulmi fiatalok töltöttek el egy tartalmas hetet Magyarországon.

Vasárnap este 12 fiatal érkezett 2 kísérőjével a budapesti repülőtérré, ahol a herceggúti fiatalok már várták őket.

Hétfőn a polgármesteri hivatalban kezdődött a program, ahol Polgármester Úr köszöntötte a vendégeket, a település német gyökereiről, valamint a két település közötti kapcsolat fontosságáról beszélt, kiemelve a 2005 óta megvalósuló ifjúsági csereprogram jelentőségét. Ezen a napon meglátogattuk Herceggút nevezetességeit: a templomot, a tájházat, délután pedig felsétáltunk a Pogánykútra.

A hét változatos programjai között szerepelt másnap a sárospataki kirándulás, amelynek során ellátogattak a Kerámia Üzembe, és Stumpf Andrásné vezetésével megtekintették a várat is. Ezen az estén szalonasüteméssel próbálkoztak a fiatalok, ami sikeresnek bizonyult, hiszen mindenki jóízűen fogyasztotta el az általa készített zsíros

kenyeret.

Szerdán egy zempléni körutat szerveztünk Széplombá, Fúzérre, Pálházára és Kőkapura. Az esti program az eddigi találkozásokból készített fotóshow volt a művelődési házban.

A következő nap a sárospataki strandon telt egy kis pihenéssel, este pedig a Dopping zenekar nyújtott fergeteges koncertet, amely nagy tetszést aratott. Pénteken ismét kirándultunk, Tokajba, majd a tolcsvai borfesztiválon vettünk részt.

Szombaton a mindenki által kedvelt „Quatsch-Olimpia” zajlott, ahol tréfás vetélkedőkön mérheték össze erejüket a résztvevők, majd a közös főzés keretében készült pörköltet és lángost kóstolhatták meg.

Vasárnap reggel a búcsúzkodás után Budapestre utaztak herceggúti kísérőikkel, ahol még városnézésen vettek részt, hiszen a repülőgépük csak késő este indult.

Úgy gondoljuk, a csereprogram ismét elnyerte célját, a két település fiataljai között újabb barátságok szövődtek, a herceggúti fiatalok aktívan részt vettek a programokon és gyakorolták a német nyelvet, tovább mélyült a partneri kapcsolat Obersulm és Herceggút között.

Nagyné Vinkler Klára
Götné Frikker Mária

Fűzéri kirándulás

Túra a Pogánykútnál

Zempléni panoráma

Szalonnasütés

Dopping koncert

Vetélkedő

Kassán kirándultak a nyugdíjasok

Régi tervet sikerült megvalósítani az Idősek Klubjának augusztus 14-én. Az önkormányzat segítségével a Sárospataki Többcélú Kistérségi Társulás buszával 22 fő indult el a Felvidék fővárosába, és örömmel fedezték fel, hogy velünk tartott Rák József polgármester úr is. Induláskor köszöntötte is a Társaságot, és kiemelte a nyugdíjasok fontos szerepét a település mindennapi életében, ezért is áldozta ezt a napját erre az útra. Naár Józsefné klubvezető is üdvözölte a szép számú csapatot és elmondta az úticél lényegét. Ezt követően megkaptam a mikrofont én is, és nem is tettem le, csak amikor megérkeztünk. Útközben igyekeztem a tudnivalókat, nevezetességeket elmondani arról a helyről, ahol éppen áthaladtunk, és főleg kiemelni hercegkúti vonatkozású történetét vagy kapcsolatát.

Igen szép időt kaptunk erre a napra, és miután Hollóháza után átléptük az országhatárt Eszékáros fölött megálltunk egy rövid pihenőre. Itt egy nagyon szép ligetben van a II. világháborús emlékmű és az emlékparkban hadieszközök /tankok, ágyúk/ vannak kiállítva. Bejárva a területet, kicsit a jó levegőn felfrissültünk és némi ennivalóval erősítettük is magunkat. Szépen gondozott és rendezett Hernádmenti falvakon haladtunk keresztül, és eközben igyekeztem a Kassára vonatkozó történelmi, kulturális és egyéb információkat elmondani, hogy majd a városban több időnk maradjon a nézelődésre, a látnivalók pontosabb és alaposabb megfigyelésére. Így aztán elég hamar a külvárosban, a csatolt településekre értünk, de nemsokára feltűntek a dőn tornyai és hamarosan a városközpontba értünk. A magyar nyelvű előadásairól híres Thália színház közelében sikerült leparkolnunk, és innen indultunk gyalog a centrumba, első úticélunk a Szent Erzsébet dómhoz vezetett. Útközben a gyönyörű műemlék épületeket csodáltuk meg, a nyüzsgő városi forgatagot, a sok fiatal és kisgyerek tömegét.

KASSA, a Felvidék kapuja különlegesen jó földrajzi fekvésének köszönheti létrejöttét és gyors felvirágozását is, írja Kovács Miklós a városról készült turistakalauzában. Ott jött létre, ahol a Hernád folyó völgye hirtelen leszűkül, a síkság véget ér. A régészeti leletek tanúsága szerint a Hernád termékeny völgye már a kőkorszaktól kezdve lakott terület volt, így például Bárca, valamint Csontosfalva községben rézkori leleteket tártak fel. A régészek jelenleg is folyó leletmentő munkái közül az Alsómislye határában lévő Várhegyen már három évtizede folyó feltárást említhetjük meg. Kassa első írásos emléke az egri Káptalan által 1230-ban kiállított adásvételi szerződésben bukkan fel. A tatárjárás előtt, majd utána tömegesen telepítenek be német „vendégeket” az igencsak megritkult magyar és szláv lakosság mellé, s a vidék települése közül ekkor kezd kiemelkedni a királyi birtokként szereplő „villa regia de Cassa”. És a város új lakói építettek házakat, templomokat, bástyákat.

Kassa városa világegyetében eminens volt a városok között – írja Firon András a városkalauzában. A régmúlt Magyarországon, a királyi tanácsban, majd az országgyűlésben Buda után – Pozsonyt megelőzve – a második helyen ültek, az ország második városának rangját élvezték. Ugyanakkor a város az újkori történelemben szintén páratlan szerephez jutott, gondoljunk csak a „Kassai kormányprogram”-ra. Erre felé hét évszázadon át jöhetett tatár, török, osztrák, jöhetett magyar főúr, cseh polgár – Kassa mindvégig önmaga maradt. A város jobbágyorsot nem ismerő patríciusai mindig nyomatékkal nevezeték magukat kassainak.

Kassa krónikája annyira hosszú és gazdag, hogy abból csak néhány fontos dátumot lehet felsorolni most itt:

- 1312-ben a rozgonyi csatában Károly Róbert szétveri az oligarchák egyesült seregét a hálás Kassai polgárok segítségével. A város ezek után olyan privilégiumokat kap, melyek évszázadokra megalapozzák a város jövőjét.
- 1347-ben Nagy Lajos király olyan jogokat ad a városnak, hogy ezzel belép a szabad királyi városok közé, maguk választhatják meg bírájukat, plébánosukat. Áru-megállító joguk lett és évente egyszer országos vásárt tarthattak.
- 1369-ben Európában első városként Kassa mint jogi személy címet kap a királytól.
- 1440-ben nagyjából elkészül a dóm.
- 1458-ben Mátyás király megválasztása után Kassán intézkedik, engedélyezi, hogy az egész országban érvényes pénzt verethessen.
- A mohácsi vész után a két király párharcának színtere, hol ide, hol oda áll. Ebből következően a dóm is katolikus vagy protestáns tulajdonba kerül, és évekig folytatódnak a vallási zavargások.
- 1604-ben Bocskai István erdélyi fejedelem bevonul a városba, és itt hal meg két év múlva.
- 1619-ben Bethlen Gábor seregei foglalják el a várost, és ekkor halt vártanú halált a három kassai pap.
- 1682-ben Thököly Imre is elfoglalja a várost.
- 1706-ben II. Rákóczi Ferenc bevonul a városba és innen irányítja a szabadságharcot, melynek elvesztése után az osztrák császár uralja.
- II. József császár háromszor járt a városban, de megfordult itt Kutuzov tábornok és I. Sándor cár is.
- 1848-ban itt alakult meg a vörössipkás kassai 9.honvédszázalóalj, melyben pataki diákok is harcoltak.
- 1852-ben Ferenc József császár megszemléli Kassát.
- 1860-ban Miskolc felől befut a pályaudvara az első személyvonat.
- 1896-ban felszentelik a helyreállított dómot.
- 1906-ban Rodostóból hazahozzák és ünnepélyesen a dóm kriptájában helyezik II. Rákóczi Ferenc és társai hamvait.
- 1938 november 10-én bevonul a városba a Magyar Királyság hadserege, másnap pedig a Kormányzó is.
- 1941-ben repülőgépek bombázzák Kassát, melynek nyomán Magyarország belép a II. világháborúba.
- 1945. január 19-én felszabadul a város, megalakul itt az új Csehszlovák kormány.
- 1946-tól nagy fejlődésnek indul a város, főiskolák és egyetemek jönnek létre, majd később megépül a kelet-szlovákiai Vasmű.

Kovács Miklós szerint ezt a várost nagyon lehet szeretni. Annak ellenére, hogy valamikori urai a századok által rájuk bízott értékekkel nem mindig gazdálkodtak okosan. Kazinczy és Márai is írta: A várost nagyon lehet és kell is szeretni.

Az utóbbi két évtizedben az elhanyagolt történelmi városmag újjászületett. A templomok, paloták, polgárházak fokozatosan visszakapják régi fényüket, a város lakói újból birtokba veszik a Fő utcát, minden egyes alkalommal új kapualjakat, megújult homlokzatokat fedezve fel.

Ez a lázas építkezés, tatarozás, karbantartás ma ismét felgyorsult, mert 2013-ban Kassa lesz Európa kulturális fővárosa, és szomszédaink nagyon készülnek erre a nagy eseményre. Ezt láttuk mi is lépten nyomon a városban, és első célállomásunkon, a Szent Erzsébet domban is.

Már kívül állványok, de belépve a nyugati főbejáraton állványerdő fogadott, tulajdonképpen csak a főoltár volt látható, a Mattercia-kápolna és a már restaurált északi kapu belső részén lévő II. Rákóczi Ferenc életének apoteózisa.

Szerencsére magyar idegenvezető állt készségesen rendelkezésünkre, aki először a dóm általános felújítását ismertette, majd az apoteózis jelentőségét és a történetét magyarázta el.

Ezután lementünk a kriptába, melynek bejáratánál térdeplő csuklyás barát szobra a Rákócziak címerét tartja. Tizenhét lépcsőfokon jutottunk le a csúcsíves stílusú, körte alakra faragott bordázatú, nyolc és fél méter hosszú, négy és háromnegyedméter széles sírboltba. Négy hatalmas szarkofágot láttunk magunk előtt. A háttérben, középen áll a fejedelem nyugvóhelye.

Felirata:

„Itt nyugszik II. Rákóczi Ferenc, Magyarország és Erdély fejedelme +1735.ápr.8. Rodostóban, az ő hőselekkő anyja Zrínyi Ilona, I. Rákóczi Ferenc, utóbb Thököly Imre fejedelemnek hitvese +1703.febr.18. Nikodémiában; és fia, Rákóczi József +1738.nov.10. Csernavodán, kiket nemzetük balsorsa számkivetésbe juttatott.”

A fejedelem sírboltjától jobbra gróf Eszterházy Antal szarkofágja, balra Sibrik Miklós szarkofágja áll.

A sírbolt előterében még egy szarkofág: benne gróf Bercsényi Miklós és hitvese, gróf Csáky Krisztina hamvai.

Az előtérben kis tárlók őrzik a fejedelem relikviáit. A szakavatott idegenvezető részletesen elmondott mindent, amit a témáról tudnunk kell és fényképezni is lehetett.

Megköszöntük a közreműködést, majd elénekeltük a „Krasznahorka büszke vára...” c. dalt, ami láthatóan meghatotta az idegenvezetőt is.

Ezt követően megegyeszer megcsodáltuk a gyönyörű főoltárt és másik idegenvezetővel átmentünk a Szentmihály-kápolnába.

Az építmény a város legértékesebb műemléke, kecses alakjával, harmonikus arányaival, festői homlokzatával és sátoztetős kis tornyának építészeti megoldásával tűnik ki. Építésének kezdetén mindmáig vitáznak, az egyik elképzelés szerint a kápolna egy félbehagyott nagyobb templom szentélye. Másik szerint temetőkápolnának épült eredetileg is, alagsora és kriptája már a 13. században elkészült, míg a föld feletti része később épült fel. Erre utal a kapu oromzatán lévő dombormű is, mely Szent Mihály arkangyalt ábrázolja, amint a lelkeket mérlegeli. A kápolna belseje egyhajós, vele egyenlő szélességű néhány lépcsővel magasabb szentélye egy szabályos nyolcszög három oldalával záródik. Fából faragott főoltárán újból Szent Mihályt fedezhetjük fel, Rafael és Gábor főangyalok társaságában. Felettük Szűz Mária, karján a gyermek Jézussal. A kápolna eredeti emlékei közé tartozik a szentségház és a szentély másik oldalán három falba mélyített, díszesen faragott ülőfülke.

A II. világháborút követő évtizedekben a kápolna nemcsak a turisták, hanem a hívők előtt is el volt zárva, előtűk is csupán kivételes alkalmakkor nyílt meg. A város igazi ünnepe volt, amikor 2006 őszén a helyreállítási munkák befejeződtek, és a város ékessége újból megnyithatta kapuit.

Az idegenvezető hölgy ismertetője után elimádkoztuk a Szent Mihály könyörgését és elénekeltük az „Uram jó nekünk itt lenni...” c. éneket.

Ezután a főtér déli részén lévő nagyon szép parkban pihentünk meg, ahol a város nagyalakú rézdomborműves címere is áll.

Folytattuk utunkat a dóm körül, ahol a kőpadlóban neves látogatók (pápa, államfők, stb.) neveit olvashattuk, majd a Fő utca páratlan oldalán lévő palotákat néztük meg (pl. Abaújszabolcs volt székháza) körbejártuk az Orbán-tornyot, megnéztük a hatalmas Orbán-harangot, mely egy 1966-os tűzvész során olvadt szét és esett le a toronyból, de a főtéren ma felújítva látható.

Ezután következett a Színház épülete előtti nagyon szép és impozáns szökőkút-rendszer, és 11 órakor pontban megszólalt a harangjáték dallama is.

Még egy pillanatra visszatértünk a dóm északi kapujához, ahol 1938. június 24-én leleplezett fekete márvány táblája van II. Rákóczi Ferencnek, rajta bronzba öntött mellképével és címerével és bronzbetűs latin szöveggel. Egy részlete magyarul így hangzik: „Állj meg vándor és tiszteld a nagy hősök nagy tetteit és dicső emlékét!”

Sajnos az Egyetemi-templom ismét zárva volt, így utunkat a Miklós-börtön irányába vettük, amely a református templom mellett van; és ma a város egyik legértékesebb emléke, idegenforgalmi nevezetessége, ami ma múzeum. Ide most nem mentünk be, mert célunk a Rodostó-ház meglátogatása volt, aminek udvarára is csak nagy nehézségek árán jutottunk be a folyamatban lévő építkezések miatt.

A Hóhér-bástya belső udvarának északi végében építettek fel a fejedelem rodostói háza alapján a kassai Rodostói házat, az 1905-ben hazahozott rodostói ebédlő megfelelő elhelyezése céljából. Sajnos az építkezés miatt a házba bejutni nem tudtunk, viszont kiváló alkalom és hely volt a 2006. április 4-én leleplezett Rákóczi bronzszobor előtt a fényképezkedésre. És mivel lassan a dél is elkövetkezett, az udvaron lévő szabadtéri színpad nézőterén elfogyasztottuk a táskában hozott ebédet.

Ferences templom

Folytatva városnéző utunkat végigsétáltunk a mesterségek utcáján, majd visszajöttünk a főutcára, és szerencsénk volt, mert a Ferences-templom nyitva volt, éppen egy szentmise közepére értünk. Mise végén ott maradtunk és legalább jobban meg tudtuk nézni ezt a méreteiben is hatalmas templomot, mely eredetileg gótikus stílusban épült. Egy tűzvész során súlyosan károsodott, majd a 18 században barokkizálták. Jellegzetes, hogy a templom tornya, a kolduló rendek hagyomány szerint a szentély és a sekrestye mellé van építve, Belül elsősorban a templom mérete ragad meg: hajójának és szentélyének együttes hossza 8,5 méterrel haladja meg a dómét. A szentély épen maradt boltozata gótikus. Az ablakok sora és három ülőfülke is csúcsíves. A főoltár képe a Madonnát ábrázolja a gyermek Jézussal. A hét mellékoltár is igen szép.

Mindenesetre egy szép élményben volt részünk, mert túl a templom látványán igazán az lepett meg mindannyiunkat, hogy hétköznapi délből tömve volt a templom és nagyon sok volt a fiatal.

Ezután elindultunk a piac felé, és ott a téren lévő Domonkos-templom is nyitva volt, mert pont egy szentmise ért véget, és már csak azok maradtak a nagyszámú hívek közül, akik gyónni akartak.

Az eredetileg gótikus templom a város legősibb egyházi építménye. A rend irattárában már 1303-ból való oklevél említi. Egy tűzvésznél a templom kiégett és kb. 150 évig nem misézhettek benne. A 18. század első felében barokk stílusban átépítették, akkor kapta mai formáját.

Később ismét leégett, és mai külsejét a 19. század végén kapta. Belső freskóit az utóbbi időben restaurálták. (A Kassán katonáskodó apáink elmondása szerint vasárnaponként a laktanyákból ebbe a templomba vonultak szentmisére)

Újból visszatértünk a Fő utcára, és a dómhoz közeli cukrászdában végre megpihenhettünk és finom fagyival olthattuk szomjúságunkat. Úgy láttam ez is mindenkinek jól esett.

A pihenő után sétáltunk visszafelé a Fő utca páros oldalán, elhaladtunk a Püspöki-palota előtt, ahol szolgált a Hercegkútról elszármazott Páyer helynök úr is.

Nemsokára megérkeztünk a buszhoz, majd 14 órakor elindultunk Nové Mesto irányába és Nagyszaláncon láttuk a várat, majd nemsokára feltűntek a Sátoros-hegyek is. A határ előtti benzinkútnál még a buszvezető rendezte az ilyenkor szokásos hivatalos dolgokat és 16 óra körül megérkeztünk Hercegkút központjába.

Köszönjük mindenkinek, akik lehetővé tették, hogy megint egy szép napja volt a nyugdíjasok egy lelkes csoportjának.

Remélem legközelebbi utunkra még többen fognak jelentkezni.

Rák József
nyugdíjas

CSALÁDI NAP

Augusztus 5-én, vasárnap délután Családi napot rendeztünk a Szabadidő és Sportcentrumban. Azzal a céllal szerveztünk a családoknak újabb programot, hogy a közös játék, sportolás kellemes együttlét összehozza a gyerekeket, fiatalokat, felnőtteket egyaránt. A ragyogó nap-sütésben megrendezett programok kicsit megizzasztották ugyan a résztvevőket, de ennek ellenére a közönség jól szórakozott a lányok –asszonyok labdarúgó mérkőzésén, ahol az asszonyok csapata győzött. Bebizonyosodott, hogy a fiatalos lendület nem elég a győzelemhez, kell a tapasztalat, az akarat, a kitartás is.

A családok vetélkedője változatos feladataival kihívást jelentett a versenyzőknek. Sorversenyek, ügyességi-és tréfás feladatok váltották egymást, amelyekben mindenki igyekezett a lehető legjobban teljesíteni. A legviccesebbnek talán az utolsó feladat bizonyult, amelyben feleség-cipelésben kellett a férfiaknak összemérni erejüket.

A játékos vetélkedő után a fiúk focimeccse következett, ahol az alvág a felvág csapatával játszott és győzött.

Az érdeklődők lövészetben és lánbteniszben is kipróbálhatták magukat. Ismét nagy sikere volt a gyerekek körében az arcfestésnek. Köszönet érte Borinak, aki szinte minden rendezvényen kitartóan és türelmesen festegeti a gyereke arcára a szebbnél-szebb motívumokat.

A kellemes délután résztvevőit a programok végén finom falatok várták, ami igazán jól esett gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Ezúton is szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik a rendezvény sikeres lebonyolításában segítettek. Remélem, a vidám délután mindenki számára emlékezetes marad.

Joósz Antal

Asszonyok - lányok foci a Családi Napon

IV. ZEMPLÉNI GOMBAFESZTIVÁL

HERCEGKÚT 2012.07.27-29.

A Hercegkúton megrendezett IV. Zempléni Gombafesztiválról az Egyesület elnöke által megfogalmazott gondolatok:

„Az egyik legsikeresebb fesztivált bonyolítottuk le a hétvégén. Tökéletes volt helyszín, az idő is kedvezett. Bár aggódtunk a gombaszegénység miatt, de a terepvezetőink tudásának, a gyűjtők kitartásának köszönhetően rekordszámú faj került a listára, mégpedig 237, közöttük sok ritka gomba. Még pár adat: 251 fő regisztrált; 32 településről érkeztek; 9 gombászegyesület, kör képviselői vettek részt; 102 gombát neveztek be a szépségversenyre, 7 csapat oldotta meg az akadályverseny feladatait.

Úgy gondolom, a lényeg mégsem a számokban van, hanem abban a családi légkörben, ami végig érezhető volt. Nem csak az évek óta együtt fesztiválózóik örvendeztek egymásnak, hanem az "újak" is hamar otthon érezték magukat. A feltételek megteremtésében komoly szerepek van, hisz sokan, szinte észrevétlenül tették a dolgokat, hogy a szervezés, lebonyolítás zökkenőmentes legyen.

Ezúton továbbítom számotokra a résztvevők elismerését, köszönetét.

Kőszeginé Judit

Arcfestés a Családi Napon

Hercegkúti Hírek

Hercegkút község információs lapja

Kiadja: Hercegkútért Közalapítvány

Felelős kiadó: Borsósne Fischinger Henrietta

Szerkesztő: dr. Stumpf Enikő

Hercegkút, Petőfi u. 110.

Megjelenik: havonta

Nyilvántartási szám:

ISSN 2060-4483

Nyomdai munka: Sárospataki Nyomda